

Ed.

222. Frumvarp

til laga um einkasölu á útfluttri sild.

(Eftir 2. umr. í Ed.).

1. gr.

Frá 1. maí 1928 skal vera einkasala á allri saltaðri og kryddaðri sild eða verkaðri á annan hátt til útflutnings á Íslandi eða í íslenskri landhelgi, og nefnist þessi einkasala »Sildareinkasala Íslands«.

2. gr.

Útflutningsnefnd hefir yfirstjórn á öllum framkvæmdum einkasölunnar. Fimm menn eiga sæti í þeirri nefnd, og skulu þeir allir vera búsettir við Eyjafjörð eða Siglufjörð, eða hafa aðsetur þar að minsta kosti frá miðjum júní til septemberloka. Þrjú af nefndarmönnum skulu kosnir með blutfallskosningu í sameinuðu þingi til þriggja ára, í fyrsta sinn á Alþingi 1928, en tveir tilnefndir til þriggja ára í senn, annar af verklýðssambandi Norðurlands, en hinn af Útgerðarmannafjelagi Akureyrar, eða viðtækari fjelagsskap útgerðarmanna norðanlands þegar hann er stofnaður. Jafnmargir varamenn sju kosnir. Útflutningsnefnd kys í byrjun hvers árs formann fyrir það ár. Fáir enginn nefndarmanna meiri hluta atkvæða (3 af 5), skipar atvinnuáráðherra formanninn.

3. gr.

Útflutningsnefnd ræður tvo framkvæmdarstjóra, er sju jafnir að völdum. Skulu þeir hafa skrifstofu á Siglufirði yfir sildveiðatímann. Framkvæmdarstjórnir hafa á hendi í umboði útflutningsnefndar alla daglega stjórn og umsjón einkasölunnar. Sju framkvæmdarstjóri ráðinn innan nefndarinnar, tekur varamaður við sæti hans í nefndinni. Kosning framkvæmdarstjóra er því aðeins gild, að hann fái minst 3 atkvæði.

4. gr.

Þessi eru störf framkvæmdarstjórnanna:

1. Að ákveða, í samráði við útflutningsnefnd, hvenær söltun og kryddun sildar, eða verkun á annan hátt til útflutnings, byrjar ár hvert, og einnig hvenær hætta skuli söltun og kryddun árlega eða verkun á annan hátt til útflutnings.
2. Að setja umboðsmenn, er hafa eftirlit með allri vinnu í hverri verstöð, þar sem sild er verkuð til útflutnings. Ákveða þessir umboðsmenn, í samráði við útflutningsnefnd og framkvæmdarstjóra, um alla meðferð á sildinni, flokkun eftir gæðum, umbúðir um sildina o. fl. Enga sild má salta, krydda eða verka á annan hátt til útflutnings, nema með leyfi þessara umboðsmanna einkasölunnar.

3. Að selja alla saltaða og kryddaða sild, eða verkaða á annan hátt til útflutnings, fyrir einkasöluna og skila til sildareigenda andvirði sildar, er einkasalan selur, jafnótt og það greiðist, að svo miklu leyti sem unt er, að frádregnum kostnaði við starfrækslu einkasölnunnar og því, er leggst í sjóði. Hafi einkasölnunni verið afhent meira af sild til sölu en hún hefir getað selt í það sinn, skiftist andvirði þeirrar sildar, er seld hefir verið, hlutfallslega milli allra, sem búnir eru að afhenda sild til útflutnings.
4. Að gera tilraunir með nýjar aðferðir við verkun sildar og opnun nýrra markaða og hafa aðrar framkvæmdir með höndum, er fram kunna að verða teknar í reglugerð hjer að lútandi og erindisbrjefum þeim, er framkvæmdarstjórunum verða sett.

5. gr.

Framkvæmdarstjórninni er heimilt að taka fje að láni út á sildina, jafnótt og hún er fullverkuð til útflutnings, og skifta því í rjettum hlutföllum milli sildareigenda, eftir vörumagni, er þeir hafa afhent einkasölnunni, enda hvili engin önnur veðbönd á sildinni.

6. gr.

Nú er nauðsynlegt, vegna einkasölnunnar eða verkunar á sild til útflutnings, að tryggja einkasölnunni afnot af bryggjum eða landi, er einstakir menn eiga eða ráða yfir, og getur ríkisstjórnin látið taka það til afnota, eftir tillögum einkasölnunnar, fyrir leigu, er dómkvaddir menn meta.

7. gr.

Þeir, sem ætla sjer að salta sild, krydda eða verka á annan hátt til útflutnings, skulu fyrir 15. apríl ár hvert tilkynna skriflega framkvæmdarstjórunum einkasölnunnar, hve mikið þeir ætli sjer að verka af sild til útflutnings á því ári. Hverri tilkynningu fylgi þær upplýsingar og skilríki, sem föng eru á og gera það sennilegt, að framleiðandinn hafi tök á að verka svo mikla sild, sem hann óskar eftir að fá selda. Komi þá í ljós, að ástæða sje til að óttast of mikla framleiðslu, getur nefndin takmarkað framleiðsluna og ákveðið fyrirfram, hve mikla sild hver sildarframleiðandi megi verka til útflutnings, enda skal sú ákvörðun tilkynt honum, í síðasta lagi 1. júní ár hvert. Að jafnaði skal slik takmörkun koma niður á öllum tilkyntum framleiðendum hlutfallslega, svo sem unt er, nema ástæða þyki til að telja fyrirætlanir einhvers þeirra um sildarverkun úr hófi fram, eftir ástæðum hans og fyrirframgerðum ráðstöfunum til undirbúnings. Má í því efni hafa til hliðsjónar framleiðslumagn atvinnurekandans undanfarin ár.

Fyrirframákvörðun nefndarinnar um sildarmagn hvers framleiðanda skal ekki vera því til fyrirstöðu, að nefndin sliti allri sildarsöltun, kryddun eða verkun á annan hátt samkvæmt 1. lið 4. greinar, er henni þykir nauðsyn til bera, þó sumir hafi þá ekki verkað alla þá sild, er þeir höfðu leyfi til.

8. gr.

Myndaðir skulu tveir sjóðir, varasjóður og markaðsleitarsjóður, og skal renna í hvorn sjóð $\frac{1}{4}\%$ af andvirði seldrar sildar. Sjóðum þessum skal stjórn- að af útflutningsnefnd samkvæmt reglugerð, er samin verður um meðferð þeirra, staðfestri af atvinnumálaráðherra.

9. gr.

Reikningsár einkasölnunnar skal vera frá 15. apríl til jafnlengdar ár hvert. Stjórn einkasölnunnar skal fyrir lok maímánaðar árlega birta í Lögbirtinga- blaðinu endurskoðaðan reikning einkasölnunnar og skýrslu um störf hennar á liðnu reikningsári.

10. gr.

Heimili einkasölnunnar og varnarþing er á Akureyri.

11. gr.

Einkasalan er ekki útsvarsskyld.

12. gr.

Ríkisstjórnin skipar tvo endurskoðendur einkasölnunnar og tvo til vara og ákveður þóknun fyrir störf þeirra. Hafa þeir altaf aðgang að reikningum einkasölnunnar.

13. gr.

Laun framkvæmdarstjóra skulu ákveðin af útflutningsnefnd, en þóknun útflutningsnefndarinnar af ríkisstjórninni. Framkvæmdarstjórar ráða sjer starfsmenn, svo sem þeir telja nauðsynlegt, en útflutningsnefnd ákveður laun þeirra.

14. gr.

Atvinnumálaráðuneytið semur reglugerð um skoðun á sild og nánari framkvæmdir einkasölnunnar.

15. gr.

Brot gegn lögum þessum eða reglugerðum, er settar kunna að verða samkvæmt þeim, varða sektum, frá 1000—100000 krónum, og getur einkasalan, ef brot er ítrekað, neitað að taka til sölu útflutningssild frá þeim, sem brotið hefir.

Mál út af brotum gegn lögum þessum skulu rekin sem almenn lög- reglumál.

16. gr.

Með lögum þessum eru úr gildi numin lög frá 15. júní 1926, um sölu á sild, og lög frá 26. nóv. 1919, nr. 56, um skoðun á sild, svo og öll önnur lagaákvæði, sem koma í bága við þetta.

17. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Ákvæði um stundarsakir.

Peir, sem á árinu 1928 ætla sjer að salta sild, krydda eða verka á annan hátt til útflutnings, skulu hafa frest til 15. maí með að tilkynna skriflega framkvæmdarstjórum einkasölunnar, hve mikið þeir ætli sjer að verka af sild á árinu.